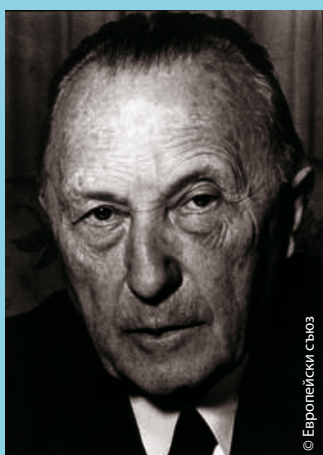

Конрад Аденауер: прагматичен демократ и неуморен обединител

Конрад Аденауер 1876 – 1967

Първият канцлер на Федерална република Германия, който е начело на новосъздадената държава от 1949 до 1963 г., променя облика на следвоенна Германия и историята на Европа повече от който и да било друг.

Като много политици от своето поколение още след Първата световна война Аденауер разбира, че траен мир може да се постигне само чрез обединяването на Европа. Опитът му по време на Третия райх (той е отстранен от нацистите от длъжността кмет на Кьолн) потвърждава това убеждение.

През 6-те години от 1949 до 1955 Аденауер постига дългосрочните външнополитически цели да обвърже бъдещето на Германия със западния съюз: членството в Съвета на Европа (1951 г.), основаването на Европейската общност за въглища и стомана (1952 г.) и влизането на Германия в НАТО (1955 г.).

Крайъгълен камък на външната политика на Аденауер е помирението с Франция. Заедно с президента на Франция Шарл дьо Гол е достигната повратна точка – през 1963 г. някогашните непримирими врагове Германия и Франция подписват договор за дружба, който представлява един от жалоните по пътя на европейската интеграция.

Вътрешна политика

Аденауер е роден на 5 януари 1876 г. в католическия Кьолн в семейство със скромен произход, в което бащата поддържа ред и дисциплина. През 1904 г. се жени за дъщеря на влиятелно кьолнско семейство, в резултат на което установява връзки с местни политици и сам започва активно да се занимава с политика. Използва политическия си талант като член на католическата партия „Център“ и кариерата му тръгва нагоре, като през 1917 г. става кмет на Кьолн. Тази длъжност предполага участие в големи проекти като построяването на първата автомагистрала в Германия между Кьолн и Бон и Аденауер става известен като непоколебима и решителна личност. Избягвайки крайните политически убеждения, които привличат мнозина от неговото поколение, той се посвещава на налагането сред съгражданите си на усърдие, ред, християнски морал и ценности.

В края на 20-те години на ХХ век нацистката партия започва клеветническа кампания срещу Аденауер. Той е обвиняван, че изпитва антигермански чувства, прахосва обществени средства и симпатизира на ционисткото движение. Когато след идването на нацистите на власт през 1933 г. Аденауер отказва да украси града с пречупени кръстове във връзка с посещение на Хитлер, той е уволнен и банковите му сметки са замразени. Остава без работа, без дом и без доходи, като зависи от благоразположението на приятелите си и на църквата. Макар и по време на войната да се стреми да остане незабележим, на няколко пъти е арестуван. След неуспешното покушение срещу Хитлер през 1944 г. Аденауер е затворен в печално известния затвор на Гестапо „Браувайлер“ в Кьолн.

След войната Аденауер е възстановен от американците като кмет на Кьолн, но малко по-късно, когато градът става част от британската окупационна зона, е отстранен от поста от англичаните. Това му дава време да се посвети на основаването на Християндемократическия съюз (ХДС), за който той се надява, че ще обедини в една партия протестантите и католиците в Германия. През 1949 г. Аденауер става първият канцлер на Федерална република Германия (Западна Германия). Първоначално се смята, че той ще остане на канцлерския пост за кратко, тъй като по това време вече е на 73 години. Но обратно на очакванията Аденауер (когото наричат „Der Alte“ или „Стареца“) заема поста през следващите 14 години, в резултат на което освен като най-младия кмет на Кьолн, остава в историята и като най-възрастния канцлер на Германия. Под негово ръководство Западна Германия става стабилна демокрация и постига трайно помирение със съседните си страни. Той успява да възстанови известна част от суверенитета на Западна Германия, като интегрира страната с възникващата евроатлантическа общност (НАТО и Организацията за европейско икономическо сътрудничество).

Аденауер се ръкува с Шарл дьо Гол през 1961 г.

Принос за европейската интеграция

Опитът на Аденауер по време на Втората световна война го прави политически реалист. Възгледите му за ролята на Германия в Европа са силно повлияни от двете световни войни и вековната вражда между Германия и Франция. Поради това той посвещава вниманието си на идеята за общоевропейско сътрудничество.

Аденауер е голям привърженик на Европейската общност за въглища и стомана, началото на която се поставя с декларацията „Шуман“ от 9 май 1950 г., а също и на Европейската икономическа общност, която е създадена през март 1957 г.

Възгледите на Аденауер за Европа се основават на идеята, че обединението на континента е от изключителна важност за трайния мир и стабилност. Поради тази причина той работи неуморно за помирието на Германия с бившите ѝ врагове и най-вече с Франция. По-късно Елисейският договор от 1963 г., известен също като Договора за дружба, скрепява това помирение. С него Германия и Франция поставят здрава основа за отношения, които слагат край на няколковековна вражда помежду им.

Благодарение на политическите си умения, решимост, прагматизъм и ясно виждане за ролята на Германия в обединена Европа, Аденауер превръща родината си в свободна и демократична страна, каквато тя е и днес. В наши дни това не само се приема за даденост, но е и залегнало в устоите на съвременното германско общество.

Конрад Аденауер е една от най-забележителните личности в историята на Европа. За него европейското обединение означава не само мир, но също и начин за реинтегриране на постнацистка Германия в международния живот. Тази Европа, която днес познаваме, би била невъзможна без доверието, което той е внушавал у останалите европейски страни чрез последователната си външна политика. Постиженията му все още се признават от неговите сънародници, които през 2003 г. го избират за „най-великия германец на всички времена“.